

ispitni centar

**PRAVA
MJERA
ZNAŃJA**

**DRŽAVNO
TAKMIČENJE**

2016.

SREDNJA ŠKOLA, III RAZRED

GEOGRAFIJA

Autorka/autor testa

Recenzentkinja/recenzent

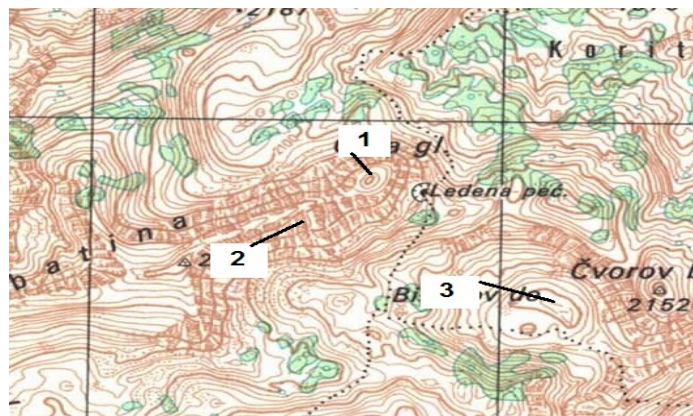
Podgorica, 20..... godine

1. Postoji nekoliko podjela geografskih karata. Prema sadržaju one se dijele na **opštegeografske i tematske (specijalne)** a prema razmjeru na **sitnorazmjerne, srednjerazmjerne i krupnorazmjerne.**

2.

Linije koje na kartama povezuju tačke istih visina su **izohipse.** Pomoću njih možemo predstaviti oblike reljefa. Na slici su brojevima obilježeni pojedini oblici reljefa. Na liniji ispred naziva upiši odgovarajući broj sa slike:

- 2 jarak
- 1 vrh
- 3 vrtača.

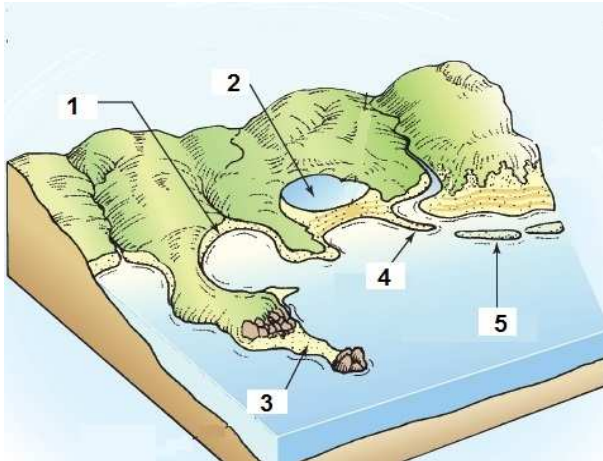

3. Zemljina kora se sastoji od više ploča koje se kreću, dodiruju, sudaraju, razvlače, podvlače jedna pod drugu, narastaju ili se smanjuju. Mjesto gdje se dvije ploče razmiču naziva se **riff**, a na drugoj strani dolazi do podvlačenja jedne ploče pod drugu i to su **subdukcione zone.**

4.

Napiši šta predstavljaju brojevi na slici:

- 1) plaža
- 2) priobalna laguna
- 3) tombolo
- 4) pješčani spit
- 5) pješčani sprud

5. . Poveži parove, na liniji ispred naziva upiši odgovarajući broj iz lijeve kolone:

- 1) interglacijal
- 2) vulkan
- 3) granit

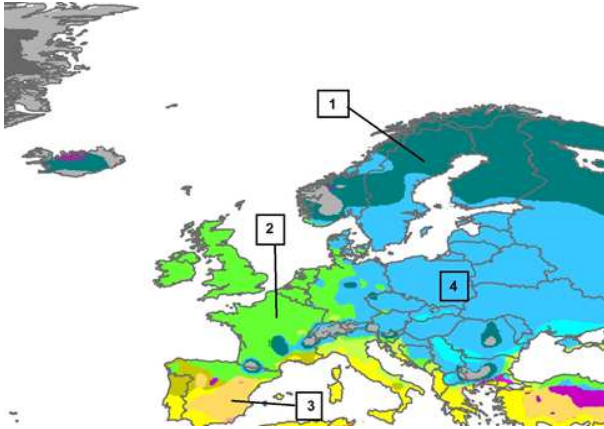
- 2** Hekla
- _____ mineral
- _____ hladni period
- 1** topli period
- 3** stijena
- _____ Altaj

6. U narednim rečenicama data su po 2 odgovora od kojih je jedan tačan – zaokruži ga:

- a) Fizička granica atmosfere gdje prestaje dejstvo sile teže na gasovite čestice atmosfere nalazi se na **25 000 km/ 18 000 km**.
- b) Erozivni vodopadi nastaju u koritu na mjestu kontakta stijena različite otpornosti. Najimpresivniji erozivni vodopad je Anhel na rijeci Čurun/**Nijagarin vodopad**.
- c) Vodeni oblaci formirani na niskim i srednjim visinama zovu se kumulonimbusi/**kumulusi**.

7. Na linijama upišite tipove klime obilježene brojevima na karti:

- 1) **subarktička**
(**hladna kontinentalna klima**)
- 2) **okeanska klima**
- 3) **topla mediteranska klima**
- 4) **kontinentalna klima**
(**polupustinjska klima**)

8. Spojite parove, na liniji ispred naziva grada upišite slovo koje odgovara vremenu u odnosu na London (lokalno vrijeme Griničkog meridijana). Ako je u Londonu 12 h onda je:

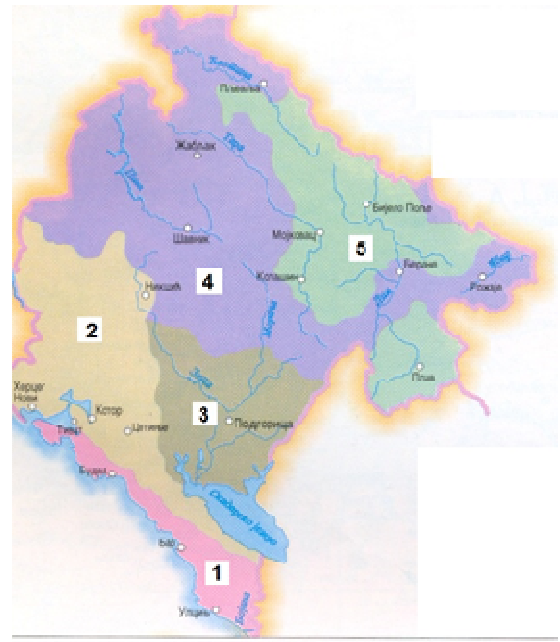
a) 13 h	c) Moskva
b) 7 h	d) Peking
c) 16 h	b) Njujork
d) 20 h	a) Podgorica
	_____ Atina

9. Između Mojkovca i Kolašina nalazi se planina **Bjelasica** poznata po brojnim glacijalnim jezerima, a jedan njen dio je zbog izuzetnih prirodnih vrijednosti proglašen nacionalnim parkom „**Biogradska gora**”. Razvijen je turizam, a poznati Ski-centar „**Bjelasica**” se nalazi na 1420 m.n.v.

10.

Na liniji ispred tipa zemljišta napiši odgovarajući broj sa karte:

- 1 humusno karbonatno i silikatno plitko zemljište
- 5 smeđe kisjelo zemljište sa krečnjacima i dolomitima
- 2 goli krš, smeđa zemljišta sa krečnjacima
- 4 planinska zemljišta (crnice, smeđe zemljište i crvenice)
- 3 smonice

11. Dopuni rečenice:

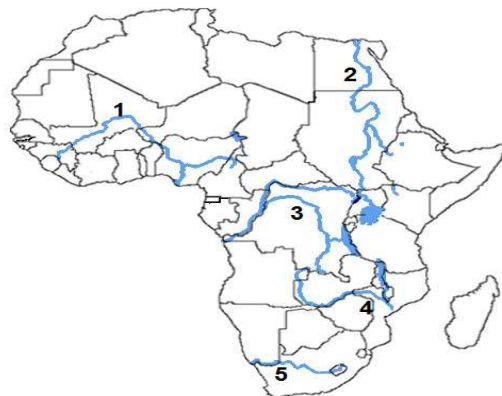
- a) Čak 42% stanovništva je mlađe od 15 godina, zato je **Afrika** kontinent sa najmlađim stanovništvom u svijetu.
- b) Najbrojniji i najstariji narod Indokine su **Kmeri** koji su podigli brojne gradove i hramove.
- c) Rijeke Sjeverne Amerike pripadaju slivovima Sjevernog ledenog, Tihog i Atlantskog okeana. Najveća rijeka sliva Sjevernog ledenog okeana je **Makenzi**.
- d) Najveći svjetski izvoznik govedine i teletine je **Australija**.
- e) Iako ima preko 15 000 km morske obale i izlazi na 12 mora **Rusija (Ruska Federacija)** je pretežno kontinentalna zemlja.
- f) Od južnog Perua do srednjeg Čilea u dužini od 1 000 km pruža se pustinja **Atakama**, najsušnija oblast svijeta sa manje od 10 mm padavina godišnje.

12. Poređaj gradove po populacionoj veličini. Na liniji ispred naziva grada upiši odgovarajući broj iz desne kolone:

3 Delhi	1) 37,8 mil. st.
2 Džakarta	2) 30,5 mil. st.
1 Tokio	3) 24,9mil. st.
5 Seul	4) 24,1mil. st.
4 Manila	5) 23,4 mil. st.

13. Pored brojeva upiši nazive rijeka sa karte:

- 1 **Niger**
- 2 **Nil**
- 3 **Kongo**
- 4 **Zambezi**
- 5 **Oranje**

14. Poveži parove, na liniji ispred naziva savezne države upiši slovo koje odgovara vodećoj privrednoj/industrijskoj grani:

- c** Kalifornija a) automobilska industrija

- d) Teksas
- a) Mičigen
- b) Južna Karolina
- b) proizvodnja pamuka
- c) elektronska industrija
- d) hemijska industrija
- e) proizvodnja kukuruza

15. U koloni ispred naziva države upiši slovo pod kojim su opisane karakteristike te države:

b	Azerbejdžan	a	zapljuskuju je vode Crvenog mora i Persijskog zaliva
c	Bangladeš	b	bivša sovjetska republika na obali Kaspijskog mora (jezera) poznata po proizvodnji nafte i stogodišnjacima
d	Japan	c	jedna od najsiromašnijih zemalja svijeta, ima monsunsku klimu, među najvećim svjetskim proizvođačima pirinča i jute
	Indonezija	d	preko $\frac{3}{4}$ teritorije je planinsko, nalazi se u „Vatrenom pojasu pacifika” i ima nekoliko stotina aktivnih i ugašenih vulkana
e	Kazahstan	e	bivša sovjetska republika, po površini među najvećim državama svijeta, izlazi na Kaspijsko more (jezero).
a	Saudijska Arabija		

16. U sledećim rečenicama tamnim slovima date su dvije tvrdnje od kojih je jedna tačna. Zaokruži tačnu tvrdnju.

- a) **Aboridžini**/Maori starosjedioci Australije su doseljenici iz jugoistočne Azije od prije više od 40 000 godina.
- b) Zapadni dio ostrva Nova Gvineja pripada Australiji/**Indoneziji** dok je istočni dio nezavisna država Papua Nova Gvineja.
- c) Geografi se slažu da granicu Arktika predstavlja linija koja spaja sva mjesta u kojima je srednja godišnja temperatura vazduha najtoplijeg mjeseca 5°C/**10°C**, ova linija je ujedno i najsjevernija granica prostiranja šuma.
- d) Najveće bogatstvo Anktarktika su rezerve pitke vode. Pretpostavlja se da u njegovom ledu ima **80%/ 65%** pitke vode na Zemlji.

17. Dopuni rečenice:

- a) Najvažnije rijeke u Bosni i Hercegovini su Sava, Bosna i **Neretva** koja se uliva u Jadransko more.
- b) Navjeća jezera u Makedoniji Ohridsko, Prespansko i Dojransko su po postanku **tektonska**.
- c) Centralni i zapadni dio Hrvatske zauzimaju raščlanjene Dinarske planine,

dok je na jugu i jugoistoku priobalni pojas Jadranskog mora koji se zove **Dalmacija**.